

Naboerfaringerne ved bioethanolfabrikken Agroethanol, Sverige.

ELSAM har gentagne gange fortalt, at Agroethanol ikke påvirker omgivelserne. Men hvad siger naboerne ?

Vi har besøgt Agroethanol og kan nu dokumentere,

- at der selv under optimale driftsbetingelser er betydelige lugtgener i det omgivende miljø.
- at der jævnligt er tekniske vanskeligheder på anlægget, som periodevist medfører meget kraftige lugtgener i det omgivende miljø til stor irritation for borgerne.
- at Agroethanol på ingen måde har været i stand til at overholde de lovede grænseværdier for lugt
- at anlægget støjer meget.
- at Agroethanolanlæggets visuelle fremtoning er meget markant til trods for, at kapaciteten begrænser sig til ca. en tredjedel af det anlæg, Elsam/Dong Energy ønsker at opføre.

Studstrup Borgerforening

www.studstrup.dk

5. oktober 2006

Studstrupværket ligger meget naturskønt ved den indre Århusbugt ca. 15 km fra Århus Centrum og tæt på Studstrup og Skæring, hvor der bor mange mennesker. Borgerne i Skæring, Kaløvig Marina og Studstrup har lært at leve med Studstrupværket men ønsker ikke en grim kemifabrik med lugt- og støjgener for det omgivende samfund, forurening af bugten og øget industriel trafik.

Evt. henvendelser om denne redegørelse bedes rettet til en af følgende:

Formanden for Borgerforeningen
Birger Agergaard,
Studstrup Strandvej 12, Studstrup,
8541 Skødstrup
Tlf. 86 99 12 34 eller 61 30 86 99
Mail: birger@studstrup.dk

Formanden for Miljøgruppen
Jan Nielsen
Ønsbækvej 35, Studstrup
8541 Skødstrup
Tlf. 26 73 99 06 eller 75 82 99 06
Mail: jn@biotop.dk

Medlem af Miljøgruppen
Jasper Eriksen
Ønsbækvej 19, Studstrup
8541 Skødstrup
Tlf. 86 99 02 44
Mobil 50 53 38 08

Sammenfatning

Siden Elsams offentliggørelse af planerne om bioethanolproduktion ved Studstrupværket har miljøgruppen under Studstrup Borgerforening løbende og med velbegrundet bekymring rejst en række kritiske spørgsmål. Vi henviser bl.a. til vores redegørelse af 14. marts 2005 og senere spørgsmål (se www.studstrup.dk).

Senest har særligt to emner været i fokus blandt borgerne i Studstrup. Det ene er bekymringen for lugtgener fra en bioethanolproduktion baseret på forgæring af hvede og tørring af restproduktet, det andet en generel undren og uforståenhed over, hvorfor en fabrik af de beskrevne dimensioner skal placeres i umiddelbar nærhed af boligområder i vækst. Med henblik på en vurdering af begge forhold har to repræsentanter fra Miljøgruppen under Studstrup Borgerforening besøgt Elsams referenceanlæg, Agroetanol v. Norrköping i Sverige den 15. september 2006, dels for at vurdere de konkrete forhold, dels for at indsamle oplysninger og erfaringer om de aktuelle forhold siden produktionsstarten. Sidstnævnte har været muligt gennem interviews med borgere og repræsentanter for byens borgerforening.

Besøget har dokumenteret, at:

- der selv under optimale driftsbetingelser på anlægget er betydelige lugtgener i det omgivende miljø.
- der jævnligt er tekniske vanskeligheder på anlægget, som periodevis medfører meget kraftige lugtgener i det omgivende miljø til stor irritation for borgerne i området.
- Agroetanol på ingen måde har været i stand til at overholde de lovede grænseværdier for lugt
- anlægget støjer meget.
- anlæggets visuelle fremtoning er meget markant til trods for, at kapaciteten begrænser sig til ca. en tredjedel af det anlæg Elsam ønsker at opføre.

Miljøgruppen under Studstrup Borgerforening er af den klare opfattelse, at disse oplysninger og betragtninger vil være afgørende for udvalgets vurdering af sagen, og ønsker på den baggrund foretræde for udvalget. Vi henviser også til, at amtets teknikere efter et besøg på Agroethanol den 26. juni 2006 konkluderede, at et bioethanolanlæg er en type virksomhed, som vil kunne mærkes i omgivelserne, uanset om man gør sit bedste vedr. en seriøs tilgang til miljøproblemer og løsning af disse (se bilag 1).

I nedenstående gennemgås de to emner og derefter de øvrige emner, der fortsat har betydning for vurdering af sagen.

1) Lugtemissioner

I Elsams VVM-redegørelse af 6. juli 2006 anføres det under pkt. 2.10 "luft og lugt", at luftafkastet fra anlægges forskellige enheder samles i et fælles afkast forsynet med termisk lugtfilter (RTO), hvilket fjerner lugten af ethanol og andre organiske komponenter. Referenceanlægget Agroetanol i Norrköping oplyses at dokumentere effekten af denne rensningsteknologi. Lugtgenerne oplyses således at begrænse sig til maksimalt 1 % på årsbasis, svarende til ca. 3,5 dage.

Agroetanol blev idriftsat i 2001 og er placeret i et fladt landskab, der er sammenligneligt med de geografiske forhold ved Studstrup.

På besøgsdagen i Norrköping blev det ved telefonisk kontakt til anlæggets driftsansvarlige oplyst, at produktionsbetingelserne var optimale. Trods dette kunne der overalt om anlægget i en radius af ca.

100 meter registreres en markant lugt uanset vindretning. For vurdering af lugt fra skorstensafkastet blev røgfanen fulgt til en afstand af ca. 300 meter fra anlægget. Under denne var der en betydelig og ubehagelig lugt, der bedst kan sammenlignes med lugten af øllebrød, gær og soja. Lugten kunne også ”smages”, hvilket også fremhæves af naboerne som en meget ubehagelig påvirkning. Endvidere kunne der konstateres væsentlig lav- og højfrekvent støj.

Ved interview med borgere og medlemmer af den lokale borgerforening i Norrköping blev det oplyst, at:

- der under indkøringsfasen af anlægget var så kraftige lugtgener, at ophold udendørs i de omkringliggende boligområder var forbundet med stort ubehag, ligesom lugten blev afsat i vasketøj
- der til trods for store investeringer i rensningsteknologi stadig er jævnlige og kraftige lugtgener i en radius af op til 1500 meter, pga. driftsstop og andre tekniske vanskeligheder, som bl.a. filterskift
- der konstant er lugt omkring anlægget og under røgfanen. Lugtafgivelse fra røgfanen observeres stort set konsekvent, når vinden kommer fra Agroetanol selv i afstande på 800 – 900 meter svarende til nærmeste bebyggelse.
- flere borgere efter anlæggets ibrugtagning oplever luftvejsirritation, herunder nogle i svær grad
- den lovede grænseværdi på 1 % på årsbasis på ingen måde overholdes, hvilket dokumenteres af registreringer fra et nedsat lugtpanel
- grænseværdien på 1 % ikke skal opfattes som 3,5 lugtdage, men som et gennemsnit over året. Principielt kan en overholdelse af grænseværdien derfor være ensbetydende med kraftig lugt ca. 15 minutter dagligt.
- Biproduktet DDGS (anvendes til dyrefoder), svarende til den tørrede restfraktion fra forgæringsprocessen, er kraftig ildelugtende

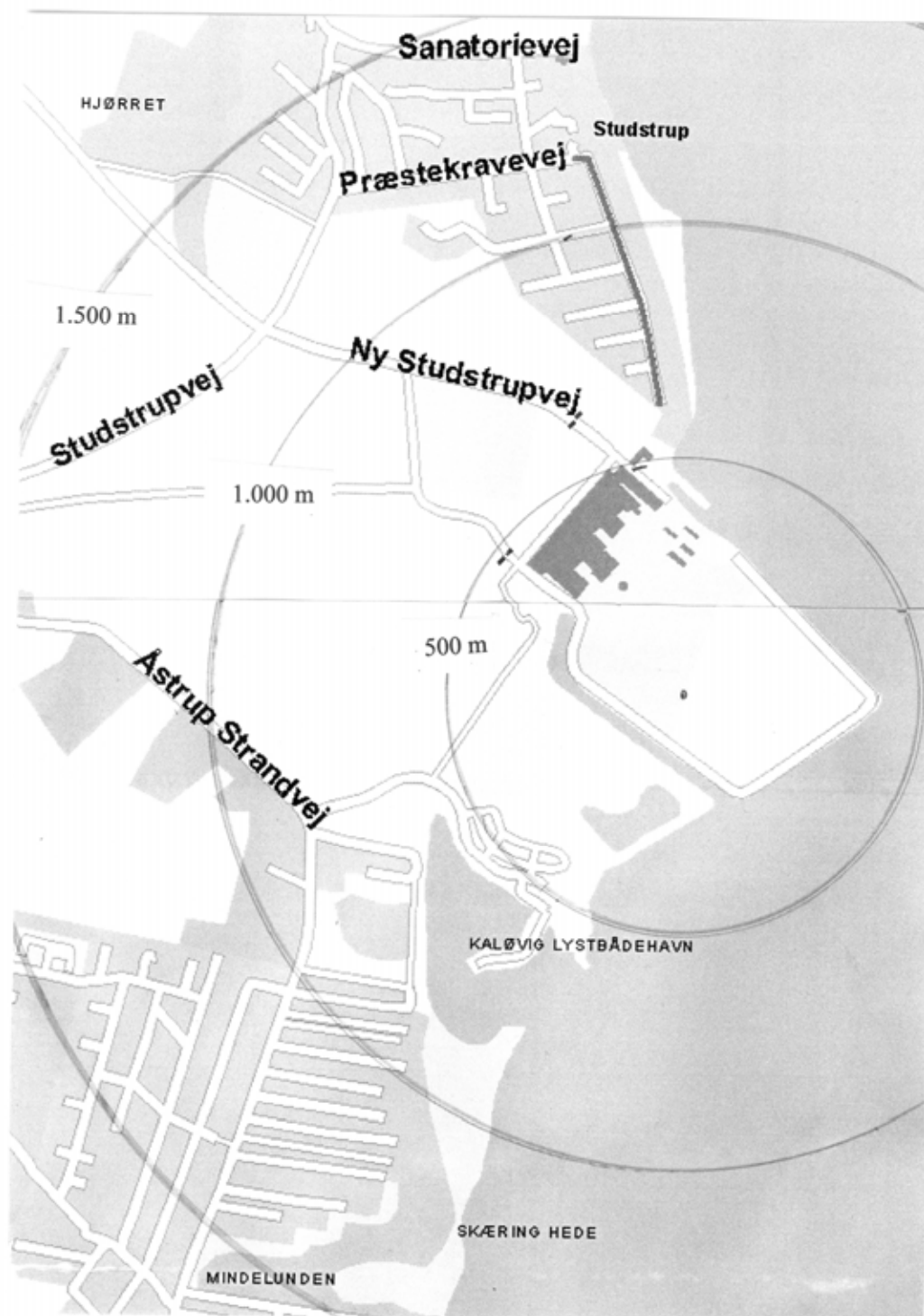
Interviewene med naboerne er videooptaget og lagret på DVD (uddrag kan ses på www.studstrup.dk) ligesom der er udarbejdet navne- og adresseliste over de interviewede personer.

Afstande fra planlagt bioethanolanlæg til Skæring og Studstrup

Cirkler på henholdsvis 500 meter, 1000 meter og 1500 meter.

Ved 500 meter rammes Kaløvig Lystbådehavn. Ved 1000 meter omfattes alt fra Stenvendervej i Studstrup til de første fem veje i Skæring. Ved 1500 er hele Studstrup omfattet samt Skæring Strand til Mindelunden.

2) Anlæggets placering

Som beskrevet indledningsvist og vist på kortet er der blandt borgerne i området generel uforståenhed over Elsams planlagte placering af et anlæg af de beskrevne dimensioner. Elsam har historisk fået tilladelse til at opføre et kraftværk i området. Det har aldrig været intensjonen i lokal- eller regionplaner, at området skulle belastes med kemisk industri. Ingen forstår, hvorfor argumentationen fra et privat firma som Elsam/DONG Energy (om en synergieffekt med Studstrupværket på 10 %) kan være afgørende i sagen. Skæring og Studstrup er et bolig- og rekreativt område, og Kaløvig Marina ligger klods op ad værket. Århus kommune har bl.a. i 2003 udstykket og solgt 34 villaparceller, samt en storparcel til tæt lav bebyggelse i Studstrup. De naturmæssige og rekreative værdier ved Studstrup vil være i fare, såfremt områdets status ændres til lugtende og skæmmende kemisk industriområde.

Samtidig er der bekymring for, at etableringen af anlægget vil betyde faldende boligpriser i de tilstødende boligområder, måske endda usælgelige huse. En rundspørge blandt de lokale ejendomsmæglere viser, at bekymringen er reel.

Endvidere er placeringen midt i et område, hvor der i fremtiden kan forventes en væsentlig udvidelse af boligmassen, særdeles uheldig. Allerede nu er flere udstykninger i Skødstrup således under projektering.

Hertil kommer en række øvrige konkrete forhold, der er svært forenelige med det omgivende samfund.

Spildevand: Århus Amt har stillet krav om en nul-udledning. I Elsams VVM-redegørelse står det trods dette anført, at der i anlæggets indkøringsperiode på et halvt år vil ske udledning af 70.-120.000 kubikmeter rensset processpildevand med indhold af næringsstofferne fosfor og kvælstof. Samt at der årligt vil blive ledt ca. 25.000 kubikmeter spildevand med næringsstoffer ud i Århus-bugten. Dette vil især ske om sommeren, hvor der er størst risiko for iltsvind. Hertil kommer, at Studstrupværket tidligere har brugt ca. 160.000 kubikmeter rensset spildevand fra Egå Renseanlæg til intern fosforfjernelse. Den ordning bortfalder ved etablering af bioethanolproduktionen, resulterende i en indirekte merudledning af rensset spildevand til Kaløvig og Århus-bugten. Hele bugten har de senere år lidt af betydelig iltsvind med fatale konsekvenser for fisk og bundfauna. Der er med Elsams planer begrundet bekymring for vigens fremtid.

Støj: Efter fjernelsen af kulvoldene omkring Studstrupværket har der ved flere lejligheder været registreret øgede og generende støjemissioner i omgivelserne. Med etablering af bioethanolproduktion er der begrundet bekymring for generelt øgede støjgener, jf. observationerne i forbindelse med besøget på referenceanlægget Agroethanol i Norrköbing. Uanset, at bioethanolanlægget muligvis vil kunne overholde de nuværende støjgrænser for Studstrupværket, vil konsekvensen være en konstant generende støj, mens der i øjeblikket sker vekslende og ikke særligt hyppige støjemissioner.

Vandindvinding: I Elsams VVM-redegørelse søges tilladelse til ekstra indvinding af 700.000 kubikmeter drikkevand pr. år fra lokale borer. Det anføres ligeledes i VVM-redegørelsen, at dette kan medføre påvirkninger af de hydrogeologiske forhold og dermed risiko for befolkningens adgang til drikkevand, vandføringen i vandløb, vandstanden i engarealer og heraf afledte konsekvenser for flora og fauna. Hertil kommer, at borgerne i Studstrup er nervøse for, hvilke

konsekvenser en grundvandssænkning kan have på byggeri, herunder sætningsskader og anden bygningsbeskadigelse.

Trafik: I forvejen er den beskedne infrastruktur i området belastet til det yderste, pga. daglige transporter af særligt halm. I VVM-redegørelsen oplyses det, at den nuværende trafik på 60-100 transporter pr. dag forventes øget til 180 – 220 transporter pr. dag i perioder, hvor der ikke anvendes skibstransport. Det er i sig selv alarmerende for et samfund, hvor ingen forældre i forvejen tør lade deres børn cykle til skole, pga. tung trafik. Elsams VVM-redegørelse omfatter i øvrigt ikke den ekstra trafik der kan forventes pga. tilkørsel af ammoniak (DENOX-anlæg) og frakørsel af biprodukt (DDGS).

Som vist på kortet vil det ansøgte projekt i væsentlig og negativ grad berøre borgere, boligområder og natur i det omgivende samfund i alle retninger. Over 3.000 borgere har udtrykt deres modvilje mod en ny fabrik i området ved at underskrive en protest mod planerne. Derfor ønsker Miljøgruppen under Studstrup Borgerforening et møde med amtets udvalg for Miljø og Trafik, inden der træffes afgørelse i sagen.

KOPI TIL SAGEN

ÅRHUS AMT

Verkställande direktör
Kenneth Werling
Lantmännen Agroetanol AB
Box 932
S - 601 19 Norrköping
Sverige

Date

17 JULI 2006

Tlf. nr.

+45 8944 6576

Kære Kenneth Werling.

Fra Århus Amt, Natur og Miljø, vil vi gerne sige mange tak for et meget udbytterigt besøg på Lantmännen Agroetanol-anlægget i Norrköping den 26. juni.

Vores indtryk er, at vi besøgte en moderne og veldrevet virksomhed, hvor man har en seriøs tilgang til miljøproblemer og løsning af disse. Vi fik også et realistisk billede af, at uanset, at man gør sit bedste, er et bioethanolanlæg en type virksomhed, som vil kunne mærkes i omgivelserne, ligesom de biologiske processer undertiden giver ikke planlagte hændelser.

Dette er en meget vigtig information for Århus Amt, der behandler en ansøgning om en placering af et anlæg i et rekreativt område med sommerhuse, lystbådehavn og parcelhusbeboelse som nære naboer.

J. I vedlagt lille guide om Århus Amt har jeg sat en lap, der viser, hvor det ansøgte anlæg ønskes placeret. Vi er som embedsmænd meget betænkelige ved denne placering.

Hos os er det sådan, at det er 7 folkevalgte politikere, der skal træffe beslutning, om placeringen kan tillades. Politikerne er meget ivrige efter, at landets første bioethanolanlæg kan blive opført i Århus Amt. To af politikere er i øvrigt aktive landmænd med stor interesse for projektet.

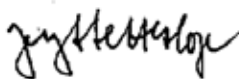
Det er meget vanskeligt for embedsværket at forklare, at uanset ansøgers garantier for lugtreduktion og om, at der ikke vil ske spildevandsudledning til den sårbare recipient, så er vi betænkelige ved at sætte produktionen i gang i et område, der er meget følsomt for eutrofiering og er reserveret til rekreative formål og privatbeboelse.

Vi vil derfor meget gerne, om vi kunne få lov til at præsentere politikere for den virkelige verden ved et kort besøg på Lantmännen Agroetanol AB. Der er kun behov for en kort præsentation af historien og håndteringen af de problemer, der har vist sig i praksis, samt en rundvisning. Et besøg på max. 2 timer tror jeg kan række.

Jeg håber meget, at vores politikere kan få lov at besøge anlægget, selv om jeg har fuld forståelse for, at der er grænser for besøgsaktiviteten.

Endnu engang tak på embedsmændenes vegne – og hvis ferierejsen skulle gå til Jylland, så kig i guiden. Der er mange herlige steder i Århus Amt.

De bedste hilsner fra

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jytte A. Heslop'.

Jytte A. Heslop
Natur- og miljøchef